

ד"ר חיים אַרלוזורוב

בליל שבת, אור לכ"ג סיון (16 ליוני), ש"ז, נרצח בתל-אביב, על-יד בית-הקברות הערבי, בתנאים נתונים לחקירה משפטית. ד"ר חיים בן שאול ארלוזורוב, חבר של הסוכנות היהודית בארץ-ישראל וחבר להועד הפועל של הסתדרות-העובדים, שהיה בא-הכח המדיני של הסוכנות כלפי הממשלה הארצישראלית.

הוא היה רק בן 34 שנים, יליד-אוקראינה (נולד בשנת 1899 בעיר רומני, פלך-פולטאוה), שנתחנך מילדותו בגרמניה. למרות צעירותו הספיק לפרסם, חוץ ממאמרים הרבה בעברית וגרמנית (הוא היה גם אחד מעורכי הירחון "אחדות-העבודה"), ספרים חשובים בגרמנית בשאלות הסוציאליסמוס היהודי ובפרובלימות כלכליות וישוביות חשובות: "הסוציאליסמוס היהודי" (1919); "מצבה ותעודתה הקרובה של ההתישבות שלנו" (1922); "מחקרים בסוציולוגיה המארקסיסטית של המעמד" (1922); "הפינאנסים הישוביים של הסוכנות היהודית" (1923), ועוד. בתור חבר של "הפועל הצעיר" התנגד למלחמת-מעמדות בארץ-ישראל ולא היה כפוף לאידיאולוגיה מאַרקסיסטית קפדנית. הוא התנגד לאיחוד של "הפועל הצעיר" עם "אחדות-העבודה", וכשהאיחוד נתקיים למרות רצונו, נכנע להחלטות של הסתדרות-העובדים, אבל נשאר אחד מן המתונים ביותר בהסתדרות זו, עד שהרבה מחבריה אפילו התרעמו על מתינות זו.

ובתור בא-כחה של הסוכנות היהודית כלפי הממשלה בארץ-ישראל התרומם מעל לתביעות של מפלגה וניהל משא-ומתן מדיני כבא-כחו של העם העברי כולו; מה שעורר גם-כן לפרקים התנגדות מפלגתית צרה מצד חבריו במפלגה. ד"ר ארלוזורוב חשב מחשבות על מלך בן-לאומי לשם התפתחותה של ארץ-ישראל היהודית; ובימים האחרונים קודם הרצח אף ערך תכנית רחבה להצלתם של יהודי-גרמניה ולהשקבתם בארץ-ישראל. גם בענין של ישוב-

עבר-הירדן ספל בימים האחרונים, ועם כל מתינותו המדינית לא היה נוח לוותר להלאומים הערביים יותר מדאי.

בתור יליד-רוסיה וחניך-המערב איחד ד"ר ארלוזורוב בקרבו את האידיאליות של יהודי-המזרח עם הריאליות של יהודי-המערב. ואפיו זה הכשיר אותו לעתידות גדולים בציוניות – והנה קפדו מרצחים-בסתר את פתיל-תיתו... לא לכל השקפותיו הסכמנו. אבל לא היה שום ספק בדבר. שהיה עושה את הכל מתוך מצפון טהור, על-פי הכרתו הפנימית, ושכל מעשיו היו מכוונים לטובתו של האידיאל הציוני-הסוציאליסטי כפי שהבין אותו הוא וכפי שחשב הוא את הגשמתו לאפשרית ולטובה כאחת. אכן, לרוצחי עסקן מדיני כזה אין כפרה! – ולפיכך אנו מְבִּיְחִים את האבדה הגדולה של ההסתדרות הציונית ושל הישוב הארצישראלי ביחד עם כל ההסתדרות הציונית ועם כל שדרותיו של הישוב העברי בארץ. ד"ר חיים ארלוזורוב מסר את נפשו על קדושת העבודה הציונית, המדינית והישובית, וזכרו יהא קדוש להעם השב לתחיה ולהארץ, ששָׁפַךְ את דמו בחיקה באביב-עלומיו ובעצם הפריחה של כשרונו המופלא.

ה מ ע ר כ ת